ЗВЕДЕНИЙ МОНІТОРИНГОВИЙ ЗВІТ (РОЗШИРЕНА РЕДАКЦІЯ)

Стан виконання Україною зобов’язань щодо євроінтеграції, демократичних інститутів та верховенства права

1. Загальний стан виконання та інституційна динаміка

За даними Урядового офісу координації європейської та євроатлантичної інтеграції, загальний прогрес виконання Угоди про асоціацію сягнув 84%.

Орган / Сфера	Рівень виконання / Стан	Ключові тенденції
Кабінет Міністрів України	**81%**	Висока динаміка розробки підзаконних актів та гармонізації технічних регламентів.
Верховна Рада України	**74%**	Прийняття базових євроінтеграційних законів, проте наявні затримки у чутливих політичних реформах.
Інші органи влади	**68%**	Повільне розгортання практичної імплементації на регіональному та галузевому рівнях.
Сфери-лідери	**85–92%**	Технічне регулювання, митні процедури, гуманітарна політика, цивільний захист.

2. Функціонування демократичних інституцій та парламентаризм

2.1. Відкритість та публічність Верховної Ради (Оцінка Руху ЧЕСНО та ЛЗІ)

- **Прозорість комітетів:** Фіксується позитивна динаміка — зросла кількість комітетів, які систематично оприлюднюють порядки денні, протоколи та стенограми засідань.
- **Проблемні аспекти:**
    - Зберігається практика закритих засідань у комітетах з питань національної безпеки, оборони та розвідки, а також правоохоронної діяльності без достатньої правової деталізації обмежень.
    - Відсутність повного відновлення прямих трансляцій пленарних засідань ВРУ на телеканалі «Рада» та обмеження

доступу журналістів до кулуарів парламенту з посиланням на міркування безпеки.

2.2. Законодавча процедура та оцінка впливу

- **Зловживання процедурою депутатських ініціатив:** Експерти ЛЗІ відзначають надмірне використання процедури реєстрації законопроєктів через народних депутатів для обходу обов'язкових процедур консультацій та оцінки регуляторного впливу (RIA), які є обов'язковими для урядових ініціатив.
- **Статус законодавства про публічні консультації:**
  - ❌ **Законопроєкт № 4254 «Про публічні консультації»** (*ухвалено у 2021 р., проте дію відтерміновано*) та супутні ініціативи потребують повного та фактичного застосування при розробці законів, що є європейським стандартом процедури.

3. Судова система та фундаментальні права (Розділ 23)

3.1. Добір суддів та інституційна спроможність

- **Позитивні зрушення та ухвалені закони:**
  - ✅ **Закон України № 4905-IX (законопроєкт № 13165/2):** Ухвалено та підписано. Реформує та уніфікує правила декларування суддів до ВККС і НАЗК, запроваджуючи єдину щорічну декларацію. Виконано пункт 8 Спільної заяви «Качка-Кос» та «маяк» *Ukraine Facility*.
  - ✅ **Закон України № 14005:** Ухвалено. Забезпечує цифровізацію та автоматизацію виконавчого провадження.
  - ✅ **Вища кваліфікаційна комісія суддів (ВККС) та Вища рада правосуддя (ВРП):** Відновили повноцінну роботу з добору суддів до судів першої та апеляційної інстанцій і проведення кваліфікаційного оцінювання.
  - ✅ **Служба дисциплінарних інспекторів ВРП:** Повноцінно запроваджено, прийнято **Закон № 15374** (зміни до Закону «Про судоустрій і статус суддів» щодо дисциплінарних процедур ВРП).
- **Критичні точки, заблоковані та провалені закони:**
  - ❌ **Реформа Конституційного Суду України (КСУ) та ВРП:** Потребує завершення формування конкурсних комісій за

участю міжнародних експертів без можливості політичного впливу на остаточний рейтинг кандидатів. У ВРП зберігаються хронічні проблеми з вакансіями за квотою адвокатури.

- ❌ **Міжнародні експерти у ВККС (Законопроєкт № 13382):** Законопроєкт про вдосконалення конкурсу до ВККС заблоковано в Раді з літа 2025 року.
- ❌ **Оптимізація судової карти:** Затримка із реорганізацією мережі місцевих судів з урахуванням нового адмінтерустрою та наслідків війни (гальмування ініціатив щодо ліквідації непрацюючих судів та подолання дефіциту в 2 254 судові вакансії).

3.2. Права людини та цивільні свободи

- **Захист даних та гармонізація:** Фіксується поступ у гармонізації законодавства щодо захисту персональних даних (у розробці законопроєкт про захист персональних даних під GDPR) та протидії дискримінації.
- **Воєнні злочини та права ВПО:** Правозахисні організації (ZMINA) звертають увагу на необхідність вдосконалення механізмів фіксації та розслідування воєнних злочинів, а також забезпечення прав внутрішньо переміщених осіб (ВПО) і цивільних заручників.

4. Антикорупційна інфраструктура та правоохоронна система (Розділ 24)

4.1. Незалежність антикорупційних органів (НАБУ, САП, ВАКС)

- **Досягнення та ухвалені закони:**
  - ✅ **Закон України № 12039:** Ухвалено. Вдосконалює інститут угод про визнання винуватості в корупційних справах відповідно до міжнародних стандартів.
  - ✅ Збільшено штатну чисельність НАБУ, додано ресурси для САП і ВАКС.
- **Ключові законодавчі ініціативи (у порядку денному та на етапі ухвалення):**
  - 🟡 **Судово-експертна реформа (Законопроєкт № 15569):** Ініційований нардепами Я. Железняком, А. Радіною та ін. Створює Науково-дослідний центр незалежних судових експертиз (НДЦНСЕ) у сфері Мін'юсту із Наглядовою радою

(де 3 з 5 членів — міжнародники з вирішальним голосом), захистом посади Директора, автономною Дисциплінарною палатою та строком експертиз до 60 днів. **Обов'язковий індикатор 4.15 Ukraine Facility (€124 млн)**.

- 🟡 **Фінансовий моніторинг застав (Законопроєкт № 15388):** Ініційований нардепами (А. Радіна, Я. Железняк). Впроваджує обов'язкову перевірку джерел походження коштів заставодавців для блокування використання «позабюджетних кас» у справах про топкорупцію.
- 🟡 **Зупинення строків давності у корупційних справах (Законопроєкт № 15354):** Зміни до ст. 49 ККУ щодо перенесення моменту зупинення строків давності на етап направлення обвинувального акта до суду.

- **Виклики, провалені та заблоковані ініціативи:**
  - ❌ **Скасування «правок Лозового» (п. 10 ч. 1 ст. 284 КПК):** Попри прийняття Закону № 3509-IX, у КПК збережено норми, що дозволяють закривати справи за строками до підозри. Альтернативні депутатські законопроєкти № **15333** та № **15334** заблоковані у Комітеті ВР з питань правоохоронної діяльності.
  - ❌ **Міжнародне співробітництво САП (Законопроєкт № 10060):** Надання Керівнику САП статусу центрального органу з питань міжнародно-правової допомоги заблоковано через спротив Офісу Генпрокурора.
  - ❌ **Реформа процедури призначення Генпрокурора (Законопроєкт № 15343):** Урядовий трек відсутній. Депутатський проєкт № 15343 передбачає конкурс за участю ВРП та міжнародників, але не розглядається Урядом.

4.2. Реформа правоохоронних органів та БЕБ

- ✅ **Реформа БЕБ (Закон України № 10439) та Митниці (Закон України № 10088-1):** Базові закони ухвалено, проте перезавантаження та атестація кадрового складу затримуються через затягування конкурсів.
- ❌ **Реформа ДБР (Законопроєкт № 13602):** Депутатський законопроєкт про перезавантаження ДБР чекає розгляду з серпня

2025 р. Уряд свідомо відкладає реформу на кінець року для проведення конкурсу за старими правилами.

- ❌ **Розмежування підслідності:** СБУ зберігає невластиві функції розслідування економічних злочинів.

5. Реформа державного управління (CAR) та державне майно

5.1. Державна служба

- 🟡 **Відновлення конкурсів (Законопроєкт № 13478-1):** Документ схвалено у першому читанні. Він скасовує спрощені процедури воєнного стану та передбачає поетапне відновлення відкритих конкурсів на посади категорій «А», «Б» і «В», а також врегульовує статус працівників, найнятих під час війни.
- 🟡 **Оплата праці:** Розпочато імплементацію нової системи оплати праці держслужбовців на основі класифікації посад, проте зберігаються диспропорції між відомствами.

5.2. Прозорість відбудови та управління майна

- ✅ **Корпоратизація ДП (Закон України № 3585-IX):** Ухвалено закон про управління державними активами за стандартами ОЕСР.
- 🟡 **Система DREAM:** Цифрова система відбудови працює, проте TI Ukraine та Рух ЧЕСНО наполягають на ухваленні рамкового закону про обов’язковість внесення абсолютно всіх об’єктів відбудови до системи.

6. Зелений порядок денний, енергетика та транспорт (Кластер 4)

- ✅ **Закон України № 12087-д (REMIT):** Ухвалено та підписано. Імплементував Регламент (ЄС) № 1227/2011 щодо запобігання маніпулюванням на оптових енергетичних ринках.
- ✅ **Закон України № 3855-IX (законопроєкт № 6004-д):** Ухвалено та підписано. Чинний з 08.08.2025 р. Впроваджує інтегровані довкіллєві дозволи за Директивою 2010/75/ЄС про промислове забруднення.
- ✅ **Законопроєкт під Регламент EUDR (Законопроєкт № 15352 / про вирубку лісів):** Прийнято за основу із доопрацюванням положень відповідно до ч.1 ст.116
- ❌ **Законопроєкт про ринок залізничного транспорту:** Заблоковано (порушення Директиви 2012/34/ЄС щодо анбандлінгу).

- ❌ **Законопроєкт про безпеку руху та сумісність залізниці:** Прострочено індикатор *Ukraine Facility*.

- ❌ **Рамковий законопроєкт про СТВ (ETS):** Затримується; без нього український експорт підпадає під вуглецеве мито ЄС (CBAM).

7. Фіскальний та податковий трек (МВФ / Ukraine Facility)

- ✅ **Закон України № 15111-д (Директива Ради ЄС DAC7):** Ухвалено. Впроваджує автоматичний обмін інформацією про доходи через цифрові платформи (OLX, Prom, Bolt, Uber, Glovo) з пільговою ставкою ПДФО 10%.
- ✅ **Закон України № 15110:** Ухвалено. Встановлює нові ставки військового збору для покриття бюджетного дефіциту.
- ✅ **Скасування ПДВ-пільг на міжнародні посилки до €150 (Законопроєкти № 16051-1 та № 15460): УХВАЛЕНО ТА ПІДПИСАНО (жовтень 2026 р.).** Парламент ухвалив у другому читанні Податковий блок (№ **16051-1**, 252 голоси) та Митний блок (№ **15460**, 249 голосів). Закони передбачають нарахування ПДВ (20%) на всі комерційні відправлення з іноземних маркетплейсів від €1 з набранням чинності з **1 липня 2027 року**. Рішення повністю закриває фіскальний маяк МВФ та вимогу Єврокомісії.
- 🟡 **Заходи проти дроблення бізнесу через ФОП та ПДВ для ФОП:** Перенесені МВФ як «структурні маяки» на грудень 2026 р. та 2027–2028 рр. відповідно.

Ключові висновки та рекомендації експертного середовища

- **Технічний поступ vs Політичні реформи:** Україна демонструє високі темпи гармонізації технічного та секторального законодавства (REMIT № **12087-д**, промзабруднення № **3855-IX**, DAC7 № **15111-д**, скасування ПДВ-пільг на посилки № **16051-1 / № 15460**), проте гальмує у чутливих сферах (суди, правоохоронні органи, прозорість ВРУ).
- **Пріоритет Кластеру 1 (Fundamentals):** Прогрес у сфері верховенства права та антикорупції визначатиме швидкість відкриття переговорних кластерів із ЄС.
- **Пріоритетні закони для першочергового ухвалення ВРУ:**

- Ухвалити судово-експертну реформу для НАБУ/САП (№ **15569**).
- Запровадити фінмоніторинг застав (№ **15388**) та зупинення строків давності (№ **15354**).
- Повністю скасувати «правки Лозового» в КПК (№ **15333**, № **15334**).
- Фіналізувати відновлення конкурсів на державну службу (№ **13478-1**).
- Запровадити прозорий конкурс на посаду Генерального прокурора (№ **15343**) та перезавантаження ДБР (№ **13602**).

ДОДАТОК 1. ЗВЕДЕНА ТАБЛИЦЯ СТАНУ ВИКОНАННЯ ЗАКОНОДАВЧИХ АКТІВ

Блок реформ / Переговорний розділ	Ухвалені та підписані Закони України	Провалені, заблоковані або відтерміновані законопроєкти	Статус / Зв'язок із зобов'язаннями (МВФ / UF / ЄС)
I. Fundamentals (Кластер 1): *Судова реформа та юстиція*	• **Закон № 4905-IX** (проєкт № 13165/2): Єдина консолідована декларація судді до ВККС. • **Закон № 14005**: Автоматизація та цифровізація виконавчного провадження. • **Закон № 15374**: Зміни до Закону про судоустрій щодо дисциплінарних процедур ВРП.	• **Законопроєкт № 13382**: Залучення міжнародних експертів до конкурсів ВККС. • **Законопроєкт № 4254**: Повне застосування норм про публічні консультації.	✅ Виконано пункт 8 Спільної заяви «Качка-Кос» та «маяк» *Ukraine Facility*. ❌ Заблоковано в ВРУ з літа 2025 р.
I. Fundamentals (Кластер 1):	• **Закон № 12039**: Вдосконалення інституту угод про визнання винуватості.	• **Законопроєкти № 15333 / № 15334**: Скасування «правок Лозового» (п. 10 ч. 1 ст. 284 КПК).	🟡 **Проєкт № 15569** (Незалежна експертиза НАБУ/САП): Обов'язковий індикатор 4.15 *Ukraine Facility* (€124 млн), перебуває в порядку

Блок реформ / Переговорний розділ	Ухвалені та підписані Закони України	Провалені, заблоковані або відтерміновані законопроєкти	Статус / Зв'язок із зобов'язаннями (МВФ / UF / ЄС)
Антикорупція та правоохоронні органи	• **Закон № 10439**: Реформа БЕБ. • **Закон № 10088-1**: Реформа Митниці.	• **Законопроєкт № 10060**: Міжнародно-правова автономія САП. • **Законопроєкт № 15343**: Конкурсний відбір Генпрокурора за участю міжнародників. • **Законопроєкт № 13602**: Перезавантаження ДБР та прозорий конкурс. • **Антикорупційна стратегія (ДАС)**: Вихолощено Урядом (викреслено реформи	денному. 🟡 **Проєкт № 15388** (Фінмоніторинг застав) та № **15354** (Зупинення строків давності). ❌ Заблоковано в комітетах ВР / спротив силових відомств.

Блок реформ / Переговорний розділ	Ухвалені та підписані Закони України	Провалені, заблоковані або відтерміновані законопроєкти	Статус / Зв'язок із зобов'язаннями (МВФ / UF / ЄС)
		ДБР/ОГП).	
II. Реформа держуправління (CAR) та майно	• **Закон № 3585-IX**: Корпоратизація ДП за стандартами ОЕСР.	• **Законопроєкт № 13478-1**: Відновлення відкритих конкурсів на держслужбу категорій «А», «Б», «В».	🟡 **Схвалено в першому читанні**. Скасовує спрощені процедури воєнного стану.
III. Кластер 4: *Енергетика, транспорт та довкілля*	• **Закон № 3141-IX (№ 12087-д)**: REMIT (прозорість оптового енергоринку). • **Закон № 3855-IX (№ 6004-д)**: Інтегроване запобігання промзабрудненню.	• **Законопроєкт про ринок залізниці**: Анбандлінг УЗ за Директивою 2012/34/ЄС. • **Законопроєкт про безпеку залізниці**: Технічна сумісність TSI. • **Законопроєкт № 15352**: Гармонізація з Регламентом ЄС EUDR (вирубка лісів).	❌ **Прострочено індикатори *Ukraine Facility*** та висунуто ризики застосування вуглецевого мита ЄС (CBAM) і митного ембарго на деревину.

Блок реформ / Переговорний розділ	Ухвалені та підписані Закони України	Провалені, заблоковані або відтерміновані законопроєкти	Статус / Зв'язок із зобов'язаннями (МВФ / UF / ЄС)
		• **Рамковий законопроєкт про СТВ (ETS)**: Торгівля квотами на викиди.	
IV. Фіскальний та податковий трек (МВФ / UF)	• **Закон № 16051-1**: Скасування ПДВ-пільги на посилки до €150 (Податковий блок). • **Закон № 15460**: Скасування ПДВ-пільги на посилки до €150 (Митний блок). • **Закон № 15111-д**: Автоматичний обмін даними за Директивою DAC7.	• **Законопроєкт № 11416-д (№ 12360)**: Первинна редакція провалена у липні 2026 р. (Перераховано та ухвалено під законами № 16051-1 / № 15460). • **Протидія дробленню бізнесу через ФОП**: Заходи детінізації. • **Запровадження ПДВ для ФОП**: Гармонізація з	✅ **Ухвалою від жовтня 2026 р. повністю виконано фіскальний маяк МВФ** (набрання чинності з 01.07.2027). 🟡 Перенесено МВФ на грудень 2026 р. 🟡 Відтерміновано МВФ на 2027–2028 рр.

Блок реформ / Переговорний розділ	Ухвалені та підписані Закони України	Провалені, заблоковані або відтерміновані законопроєкти	Статус / Зв'язок із зобов'язаннями (МВФ / UF / ЄС)
	• **Закон № 15110**: Нові ставки військового збору.	Директивами ЄС.	